

Handelsbanken

För mer information:

Professor Carl B Hamilton, chefekonom

08-701 20 87, 070-834 57 36, 08-756 44 81

Pressmeddelande

28 december 1998

Pensionerna: Ompröva PPM! Utnyttja befintliga datasystem.

Ompröva PPM:s uppgift i det nya pensionssystemet.

De nuvarande uppgifterna för den nya Premiepensionsmyndigheten (PPM) är inte självklara. Redan i remissvaren var det flera som ville begränsa PPM:s uppgift till "kärnverksamhet", som att räkna ut individernas pensionsrättigheter, säkerställa god information till spararna, kontroll och godkännande av fondförvaltare, m.m. Att PPM skulle bygga upp ett eget stort administrativt datasystem för hanteringen av premiereservsparandet var inte självklart.

I den uppkomna situationen är det viktigt att ta de dataproblem som nu tornar upp sig på stort allvar och samtidigt se pragmatiskt på frågan om vem som bäst kan administrera premiereservsparandet.

Att rätta till ett sannolikt misstag, som beslutet att PPM ska upphandla och fortlöpande sköta ett jättestort datasystem, rubbar naturligtvis inte den epokgörande pensionsreformen som sådan. Snarare kan ett omtänkande *nu* visa sig väsentligt för reformens funktion och trovärdighet *sedan*, om några år. En skräck för att spräcka hela reformen får inte låsa reformens arkitekter till en administrativt dålig lösning.

Riksdagsledamöter och statstjänstemän är inte experter på styrning och kostnadskontroll vad gäller bl a investering och utveckling av stora, nya datasystem. Detta är i själva verket en av de allra svåraste managementuppgifter som i dag finns. Risken är därför uppenbar att de ansvariga på grund av tidigare politiska flerpartiöverenskommelser lider av tunnelseende och att de därmed riskerar att underskatta de styrproblem och fördyringar som normalt är förknippade med att utveckla nya, stora och komplicerade datasystem.

Statsmakterna bör fatta ett nytt beslut om administrationen av premiereservsparandet. I stället för en omväg över PPM, bör det innebära raka rör mellan myndigheten som tar emot inbetalningarna och räknar ut pensionsrättigheterna m.m. och de förvaltare som spararna själva valt. Dessa förvaltare – fondbolag – bör i allt väsentligt kunna använda befintliga datasystem, på i princip samma sätt som skedde när allemansfondssparandet infördes i början av 1980-talet (av Erik Åsbrink). PPM bör kunna koncentrera sig på sin kärnverksamhet till att vara spararnas ombud och förlängda arm vis-a-vis fondbolagen, man skulle då inte behöva bygga upp ett eget dyrt, stort datasystem, som det kan ta flera år innan det fungerar väl och till i dag oöverblickbara utvecklingskostnader.

Till dessa förvaltningskostnader kommer så spararnas förväntade förlust på grund av att deras inbetalningar tills vidare tvingas stå på räkning hos Riksgäldskontoret. Spararna tvingas acceptera lägre avkastning och framtida pensioner än om deras inbetalningar hade slussats vidare till fonder. Det gäller dels alla år som börsen ger normal avkastning (ca 7 % årlig avkastning mot Riksgäldskontorets drygt 3 %), dels förlust av avkastning varje framtida år, eftersom den lägre avkastningen i dag gör att det ackumulerade sparandet för all framtid hamnar på en lägre nivå. Därmed uppstår en "ränta-på-ränta" förlust, som växer med antalet år – yngre drabbas hårdare än äldre – och med skillnaden mellan Riksgäldskontorets avkastning och börsens.